

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 7.8.2014 r.
COM(2014) 511 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zgodnie z art. 67 ust. 1 rozporządzenia nr 305/2011

Spis treści

SKRÓTY STOSOWANE W NINIEJSZYM SPRAWOZDANIU	2
STRESZCZENIE	3
1. Wprowadzenie	7
2. Kontekst	7
3. Rozporządzenie REACH i jego konsekwencje dla wyrobów budowlanych.....	9
4. Zmiany i procesy oparte na rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych	13
<i>4.1 Mechanizm harmonizacyjny</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>4.2 W jaki sposób można uwzględnić nowe potrzeby regulacyjne państw członkowskich?</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>4.3 Od wymagania podstawowego nr 3 i 7 do zharmonizowanych specyfikacji technicznych</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
5. Wyniki badania dotyczącego szczególnych potrzeb w zakresie informacji na temat zawartości substancji stwarzających zagrożenie w wyrobach budowlanych oraz dyskusja	18
<i>5.1 Ramy badania.....</i>	<i>18</i>
<i>5.2 Wyniki badania.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
6. Wnioski.....	23

SKRÓTY STOSOWANE W NINIEJSZYM SPRAWOZDANIU

W celu ułatwienia odniesienia poniżej rozwinięto skróty występujące w niniejszym sprawozdaniu:

CEN	Europejski Komitet Normalizacyjny
CENELEC	Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki
CPR	Rozporządzenie (UE) nr 305/2011 w sprawie wyrobów budowlanych
DoP	Deklaracja właściwości użytkowych
EAD	Europejski dokument oceny
EN	Norma europejska lub normy europejskie
EOTA	Europejska Organizacja ds. Oceny Technicznej
ETA	Europejska ocena techniczna
REACH	Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów
SVHC	Substancja stanowiąca bardzo duże zagrożenie

STRESZCZENIE

Niniejsze sprawozdanie przedstawiono zgodnie z art. 67 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 305/2011¹ w sprawie wyrobów budowlanych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych producent sporządza deklarację właściwości użytkowych przy wprowadzeniu do obrotu wyrobu budowlanego, który objęty jest normą zharmonizowaną lub w odniesieniu do którego wydano europejską ocenę techniczną. Kopię deklaracji właściwości użytkowych należy dodatkowo dołączyć do każdego wyrobu wprowadzanego do obrotu. Ponadto art. 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych stanowi, że informacje, o których mowa w art. 31 lub w art. 33 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (rozporządzenie REACH), są udzielane wraz z deklaracją właściwości użytkowych.

Nałożony na Komisję obowiązek w zakresie sprawozdawczości zdefiniowano w art. 67 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych w następujący sposób:

„Do dnia 25 kwietnia 2014 r. Komisja dokonuje oceny szczególnej potrzeby posiadania informacji o zawartości substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych i rozważa ewentualne rozszerzenie obowiązku w zakresie informowania, przewidzianego w art. 6 ust. 5, o inne substancje, a także przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W ocenie tej Komisja uwzględnia m.in. potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników używających wyrobów budowlanych oraz użytkowników obiektów budowlanych, w tym w odniesieniu do recyklingu lub wymogów dotyczących ponownego wykorzystywania części obiektów budowlanych lub materiałów”.

W celu wywiązania się z tego obowiązku Komisja zleciła niezależne **„Badanie dotyczące szczególnych potrzeb w zakresie informacji na temat zawartości substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych”**, którego nadrzędnym celem było wyjaśnienie i zbadanie, czy istnieją określone potrzeby w odniesieniu do informacji na temat zawartości wyrobów budowlanych.

W badaniu zidentyfikowano i wykorzystano 30 programów, które dotyczą zawartości substancji stwarzających zagrożenie w wyrobach budowlanych. Badanie pokazało, że żaden program sektorowy nie koncentruje się wyłącznie na takiej zawartości i nie obejmuje tylko wyrobów budowlanych. W ramach przepisów krajowych, o ile istnieją, stosuje się podejście mieszane, chociaż przykłady dotyczące koncentrowania się na zawartości stwierdzono przede wszystkim w przypadku rozpatrywania ograniczeń (zakazów) w odniesieniu do niektórych substancji. W ramach badania wykazano, że zainteresowane strony miały różne poglądy na temat roli oznakowania zawartości na wyrobach budowlanych. Zainteresowane strony, który wyraziły poparcie dla takiego oznakowania, dostrzegają szczególną jego wartość pod względem egzekwowania zakazów dotyczących substancji i ułatwiania ponownego wykorzystania i recyklingu, mimo że większość tego rodzaju programów jest jedynie dobrowolna.

Komisja oceniła wnioski z badania wraz z przepisami prawnymi zawartymi w rozporządzeniu

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EEG (Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 5).

w sprawie wyrobów budowlanych i rozporządzeniu REACH. Ponadto Komisja oceniła postępy w pracach harmonizacyjnych w obszarze oceny substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych i wyciągnęła następujące wnioski.

Obecne zharmonizowane specyfikacje techniczne dla wyrobów budowlanych obejmują wszystkie aspekty właściwości użytkowych wyrobów w odniesieniu do obowiązujących obecnie przepisów wykonawczych dotyczących substancji na szczeblu krajowym i europejskim.

Prace normalizacyjne, które podjęto w celu opracowania europejskich metod oceny, obejmują między innymi wszystkie krajowe lub europejskie przepisy wykonawcze dotyczące zawartości. Oczekuje się, że organy normalizacyjne wprowadzą wkrótce wspomniane metody oceny w zharmonizowanych normach europejskich, a organy EOTA również będą je wykorzystywać w europejskich dokumentach oceny. Przedmiotową procedurę stosuje się zawsze, gdy przyjmowane są nowe przepisy krajowe lub unijne.

Producent jest zatem uprawniony do informowania o wymaganych właściwościach użytkowych wyrobu, w stosownych przypadkach również o zawartości substancji, za pomocą deklaracji właściwości użytkowych. Dzięki temu wszyscy dalsi użytkownicy wyrobu mają dostęp do wspomnianych informacji.

Zgodnie z rozporządzeniem REACH wyroby, które same stanowią substancję lub mieszaninę na podstawie rozporządzenia REACH i należą do określonego podzbioru² substancji, które prawdopodobnie powodują niekorzystne skutki dla zdrowia ludzkiego i środowiska, jak określono w art. 31 rozporządzenia REACH, należy dostarczać wszelkim podmiotom na dalszych etapach łańcucha dostaw, z wyjątkiem dostawców dla ogółu społeczeństwa i samych konsumentów, wraz z kartą charakterystyki. Obowiązek ten nie ma jednak zastosowania do produktów, które są wyrobami. W przypadku takich wyrobów, zgodnie z art. 33 rozporządzenia REACH wymaga się przekazania odbiorcom informacji (a także konsumentom wyłącznie na ich wniosek) pozwalających na bezpieczne stosowanie, a przynajmniej przekazanie nazw substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie², których stężenie w wyrobie produkowanym wynosi powyżej 0,1 % wag.

Zgodnie z art. 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych przedmiotowe informacje są udzielane wraz z deklaracją właściwości użytkowych. Przedmiotowe informacje (karty charakterystyki substancji niebezpiecznych lub informacje na temat substancji niebezpiecznych zawartych w wyrobie budowlanym) towarzyszą zatem wyrobowi budowlanemu na wszystkich etapach łańcucha dostaw, aż po użytkownika końcowego (przedsiębiorcę budowlanego, pracownika i konsumenta), rozszerzając zakres obowiązku rozpowszechniania ustanowionego w rozporządzeniu REACH.

² Więcej szczegółowych informacji można znaleźć w rozdziale 3. Wymagania dotyczące dostarczania kart charakterystyki na podstawie art. 31 rozporządzenia REACH mają zastosowanie do substancji sklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie, trwałe, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne (PBT) lub bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji (vPvB), określonych jako substancje stanowiące bardzo duże zagrożenie (SVHC), ustalonych zgodnie z art. 59 ust. 1 rozporządzenia REACH. Podobne przepisy mają zastosowanie do mieszanin, na temat których informacje będą udostępniane dostawcy na wniosek. W art. 33 wymaga się przekazania w łańcuchu dostaw (oraz konsumentom na ich wniosek) informacji na temat wszelkich znajdujących się w wyrobach substancji SVHC, których stężenie wynosi powyżej 0,1 % wag. wraz z wystarczającymi informacjami, które pozwolą na bezpieczne stosowanie wyrobu i zawierają przynajmniej nazwę substancji.

Informacje dotyczące REACH, które producent musi przedstawić, obejmują jednak ochronę użytkowników, pracowników i konsumentów. Wszelkie przyszłe rozszerzenia zakresu rozporządzenia REACH o nowe substancje automatycznie będą miały zastosowanie również do obowiązku producentów wyrobów budowlanych polegającego na rozpowszechnianiu istotnych informacji, co pozwoli nadać za postępem naukowym.

Uwzględniając, że informacje, które należy dostarczyć, ograniczają się do informacji zgodnych z art. 31 i 33 rozporządzenia REACH, oraz że brak jakichkolwiek wyraźnych przepisów krajowych lub unijnych wymagających uwzględnienia dodatkowych informacji w ramach deklaracji właściwości użytkowych, obowiązki wynikające z rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych nie służą obecnie jako narzędzie do przekazywania użytkownikom informacji na temat zawartości wszelkich substancji stwarzających zagrożenie zawartych we wszystkich wyrobach budowlanych, ponieważ karty charakterystyki przedstawia się wraz z deklaracją właściwości użytkowych wyłącznie wtedy, gdy jest to wymagane rozporządzeniem REACH. Można jednak rozważyć takie rozwiązanie, aby w sposób kompleksowy rozwiązać niektóre naglące kwestie związane ze zdrowiem i środowiskiem.

Ponadto deklaracja właściwości użytkowych przedstawiona wraz z informacjami dotyczącymi REACH, jak przewidziano w art. 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych, może stanowić użyteczne narzędzie, np. poprzez świadome wybory użytkowników i konsumentów, do realizacji takich celów, jak wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska lub zrównoważone wykorzystanie zasobów m.in. poprzez recykling i ponowne wykorzystanie.

W badaniu zidentyfikowano określone dobrowolne programy certyfikacji i oznakowania, które umożliwiają realizację tych celów za pomocą informacji na temat zawartości substancji w wyrobach budowlanych. Dane programy nie były jednak na ogół dostosowane do wyrobów budowlanych, miały ograniczony zasięg geograficzny i w znacznym stopniu nie były objęte deklaracją właściwości użytkowych. W trakcie badania nie podjęto próby opracowania odrębnego programu ani dokonania oceny kosztów i korzyści wynikających z rozszerzenia istniejących obowiązków o jeden z takich programów.

Producenci wyrobów budowlanych, zwłaszcza MŚP, uczestniczące w ankiecie w ramach prowadzonego badania, postrzegają ewentualne rozszerzenie obecnych obowiązków w zakresie informowania jako znaczne i nieuzasadnione obciążenie.

Komisja Europejska uważa zatem, że do celów skonsolidowania wewnętrznego rynku wyrobów budowlanych w ramach wykonania rozporządzenia (UE) nr 305/2011 szczególne potrzeby w zakresie informacji na temat zawartości w wyrobach budowlanych substancji stwarzających zagrożenie są w wystarczającym stopniu uwzględnione w obecnych przepisach zawartych w rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych, w szczególności w art. 4 w połączeniu z art. 6 ust. 5. Należy jednak poddać dodatkowej ocenie potrzebę wprowadzenia dalszych wariantów informowania użytkowników końcowych o obecności substancji w wyrobach budowlanych celem zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników korzystających z wyrobów budowlanych oraz użytkowników obiektów budowlanych, w tym uwzględniając wymogi z zakresu recyklingu lub ponownego wykorzystania części lub materiałów; w stosownych przypadkach należy odnieść się do tej potrzeby w ramach odpowiednich instrumentów dostępnych w przepisach UE.

Należy podkreślić, że powyższe wnioski dotyczące wykonania rozporządzenia (UE) nr

305/2011 nie wykluczają możliwości, aby Komisja, uwzględniając postanowienia Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej inne niż art. 114, podjęła odpowiednie inicjatywy legislacyjne.

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zgodnie z art. 67 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 305/2011

1. Wprowadzenie

Niniejsze sprawozdanie przedstawiono Parlamentowi Europejskiemu i Radzie zgodnie z art. 67 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 305/2011³ (rozporządzenie w sprawie wyrobów budowlanych).

W art. 6 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych zdefiniowano obowiązek producenta w zakresie informowania na temat właściwości użytkowych wyrobu budowlanego w formie deklaracji właściwości użytkowych. Zgodnie z art. 6 ust. 5 producent przedstawia informacje wymagane na mocy art. 31 i 33 rozporządzenia REACH wraz ze wspomnianą deklaracją.

Podczas dyskusji poprzedzających przyjęcie rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych niektóre państwa członkowskie rozważały rozszerzenie zakresu obecnych przepisów zawartych w art. 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych o szczegółowe informacje na temat zawartości substancji stwarzających zagrożenie, jak również o dodatkowe substancje, a zatem oba rozszerzenia wykraczały poza obowiązki nałożone rozporządzeniem REACH.

W ramach procesu legislacyjnego prowadzącego do przyjęcia rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych ostatecznie zwrócono się do Komisji o dokonanie analizy szczególnej potrzeby posiadania informacji o zawartości substancji stwarzających zagrożenie⁴ w wyrobach budowlanych i o ewentualne rozszerzenie obowiązku w zakresie informowania przewidzianego w art. 6 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 305/2011 o inne substancje. Wspomniany obowiązek w zakresie sprawozdawczości zawarto w art. 67 ust. 1.

2. Kontekst

Przepisy państw członkowskich wymagają, by obiekty budowlane były projektowane i wykonywane w sposób niezagrożający bezpieczeństwu ludzi, zwierząt domowych ani mienia oraz niewywierający szkodliwego wpływu na środowisko. Obiekty budowlane są rozumiane w szerszym kontekście jako obejmujące obiekty inżynierii lądowej i wodnej (np. drogi, mosty, tamy i sieci kanalizacyjne).

Przepisy państw członkowskich mogą mieć wpływ na wymagania nakładane w odniesieniu do wyrobów budowlanych. Wymagania te znajdują często odzwierciedlenie w krajowych normach dotyczących takich wyrobów, krajowych aprobat technicznych lub innych krajowych specyfikacjach technicznych i przepisach związanych z wyrobami budowlanymi.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EEG (Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 5).

⁴ W tych kontekstach w rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych używa się sformułowania „substancje stwarzające zagrożenie”, podczas gdy zwyczajowym terminem stosowanym w sektorze budowlanym było jak dotąd określenie „substancje niebezpieczne”. Do celów przedmiotowego sprawozdania uznaje się, że oba terminy mają identyczne znaczenie.

Ze względu na rozbieżność takich wymagań stanowią one przeszkodę w handlu na terytorium Unii Europejskiej.

Dokument obowiązujący przed rozporządzeniem w sprawie wyrobów budowlanych, tj. dyrektywa Rady 89/106/EWG⁵, miał na celu usunięcie barier technicznych w handlu w obszarze wyrobów budowlanych, aby ułatwić swobodny przepływ tych wyrobów na rynku wewnętrznym poprzez ustanowienie zharmonizowanych specyfikacji technicznych dla wyrobów budowlanych. Dyrektywę 89/106/EWG zastąpiono rozporządzeniem w sprawie wyrobów budowlanych w celu uproszczenia i wyjaśnienia istniejących ram oraz w celu poprawy przejrzystości i skuteczności obowiązujących środków. Nie naruszając innych przepisów prawodawstwa krajowego i unijnego w rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych wskazano także w wielu przypadkach, np. w motywach 4, 25, 55, w art. 28 ust. 2 i art. 67 ust. 1, zamiar uwzględnienia celów UE dotyczących zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników korzystających z wyrobów budowlanych oraz użytkowników obiektów budowlanych, a także zamiar poprawy możliwości w zakresie zrównoważonego budownictwa i ułatwienia rozwoju wyrobów ekologicznych.

Za niezwykle ważne uznano uzyskanie przejrzystości i jasności w odniesieniu do oceny właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz przedstawienie tych właściwości w deklaracji właściwości użytkowych sporządzonej przez producenta. Umożliwi to użytkownikom końcowym wyrobu budowlanego (zarówno przedsiębiorcom budowlanym, pracownikom, jak i konsumentom) uwzględnienie i rozważenie tych właściwości użytkowych w celu upewnienia się, że każdy wyrób jest stosowany właściwie, tj. jedynie wówczas, gdy jego właściwości spełniają wymagania określone przez projektanta danych obiektów budowlanych i ustanowione przepisami wykonawczymi obowiązującymi w miejscu, w którym stosuje się wyrób.

Aby to osiągnąć, konieczne jest opracowanie zharmonizowanych specyfikacji technicznych w celu zdefiniowania europejskich metod i kryteriów oceny właściwości użytkowych wyrobów budowlanych. Na podstawie wspomnianych zharmonizowanych specyfikacji technicznych właściwości użytkowe wyrobu można ocenić w sposób powszechnie przyjęty w Unii Europejskiej, a następnie zgłosić w deklaracji właściwości użytkowych. Deklaracja właściwości użytkowych zapewnia zatem dokładne i wiarygodne informacje na temat właściwości użytkowych wyrobu budowlanego.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych producent sporządza deklarację właściwości użytkowych przy wprowadzeniu wyrobu budowlanego do obrotu, który objęty jest normą zharmonizowaną lub w odniesieniu do którego wydano europejską ocenę techniczną. Kopię deklaracji właściwości użytkowych należy dodatkowo dołączyć do każdego wyrobu wprowadzanego do obrotu. Ponadto art. 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych stanowi, że informacje, o których mowa w art. 31 lub w art. 33 rozporządzenia REACH, są udzielane wraz z deklaracją właściwości użytkowych. Zakres przedmiotowych informacji i ich dostępność dla podmiotów na dalszych etapach łańcucha dostaw omówiono szczegółowo w następnym rozdziale.

⁵ Dyrektywa Rady 89/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do wyrobów budowlanych (Dz.U. L 40 z 11.2.1989, s. 12).

Na przykład art. 31 obejmuje szerszy podzbiór substancji niż art. 33, ale ma zastosowanie jedynie do wyrobów, które same są substancjami lub mieszaninami (np. farby). Informacje przewidziane w jednym z tych artykułów, jeżeli zostałyby podane, wskazywałyby jedynie na obecność⁶, a nie ilość substancji zawartych w wyrobie.

Po przedstawieniu przez Komisję Europejską wniosku w sprawie nowego rozporządzenia uchylającego dyrektywę 89/106/EWG zainteresowane strony zaproponowały kilka przepisów, które wiązałyby się z nowymi obowiązkami dla producentów, w szczególności w zakresie zapewniania dodatkowych informacji o zawartości substancji stwarzających zagrożenie w wyrobach budowlanych, a następnie uwzględniania tych informacji w deklaracji właściwości użytkowych lub dołączania ich do takiej deklaracji, jak przewidziano w art. 6 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych.

Ostatecznie w rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych przyjęto rozwiązanie polegające na zastąpieniu tych nowych obowiązków strukturą sprawozdawczości. Wybór tego rozwiązania wyjaśniono w motywie 25 w następujący sposób:

„Należy jednak dokładniej zbadać kwestię szczególnej potrzeby posiadania informacji o zawartości substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych w celu uzupełnienia wykazu tych substancji, a przez to zagwarantowania wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników używających wyrobów budowlanych oraz użytkowników obiektów budowlanych, w tym w odniesieniu do recyklingu lub wymogów dotyczących ponownego wykorzystywania części obiektów budowlanych lub materiałów”.

Nałożony na Komisję obowiązek w zakresie sprawozdawczości zdefiniowano w art. 67 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych w następujący sposób:

„Do dnia 25 kwietnia 2014 r. Komisja dokonuje oceny szczególnej potrzeby posiadania informacji o zawartości substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych i rozważa ewentualne rozszerzenie obowiązku w zakresie informowania, przewidzianego w art. 6 ust. 5, o inne substancje, a także przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W ocenie tej Komisja uwzględnia m.in. potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników używających wyrobów budowlanych oraz użytkowników obiektów budowlanych, w tym w odniesieniu do recyklingu lub wymogów dotyczących ponownego wykorzystywania części obiektów budowlanych lub materiałów”⁷.

Aby przygotować się do wypełnienia tego obowiązku w zakresie sprawozdawczości, Komisja zleciła niezależne badanie dotyczące potrzeb w zakresie informacji na temat zawartości substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych. Wnioski z tego badania przedstawiono w rozdziale 5 niniejszego sprawozdania.

3. Rozporządzenie REACH i jego konsekwencje dla wyrobów budowlanych

⁶ Przekraczającą określone stężenie lub proporcje substancji masowo w wyrobie.

⁷ W tych kontekstach w rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych używa się sformułowania „substancje stwarzające zagrożenie”, podczas gdy zwyczajowym terminem stosowanym w sektorze budowlanym było jak dotąd określenie „substancje niebezpieczne”. Do celów przedmiotowego badania uznaje się, że oba terminy mają identyczne znaczenie.

Rozporządzenie REACH w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów weszło w życie w dniu 1 czerwca 2007 r. Rozporządzenie to ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, w tym propagowanie alternatywnych metod oceny zagrożeń stwarzanych przez substancje, a także swobodnego obrotu substancjami na rynku wewnętrznym przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności i innowacyjności.

W ramach rozporządzenia REACH nakłada się pewne konkretne obowiązki dotyczące poszczególnych substancji produkowanych lub stosowanych w UE bądź przywożonych do UE. Zgodnie z rozporządzeniem REACH ciężar dowodu spoczywa na przedsiębiorstwach. W celu zapewnienia zgodności z rozporządzeniem REACH przedsiębiorstwa muszą rejestrować substancje, które produkują i wprowadzają do obrotu w UE w ilości powyżej 1 tony rocznie. W dokumentacji rejestracyjnej należy udokumentować bezpieczne stosowanie substancji poprzez dołączenie informacji o zagrożeniach stwarzanych przez substancję, co umożliwi rejestrującym sklasyfikowanie i oznakowanie substancji oraz określenie środków zarządzania ryzykiem, a także przekazanie tych informacji podmiotom na dalszych etapach łańcucha dostaw⁸. Poziom informacji, które rejestrujący powinien podać, zależy od ilości substancji zarejestrowanej przez tego konkretnego rejestrującego.

W przypadku substancji produkowanych lub importowanych w ilościach powyżej 10 ton rocznie rejestrujący muszą także przeprowadzić ocenę bezpieczeństwa chemicznego w celu ustalenia, czy i jakie dodatkowe środki zarządzania ryzykiem są wymagane.

Rozporządzenie REACH ma wpływ na szereg przedsiębiorstw w wielu sektorach, nawet na te, którym może się wydawać, że nie są związane z chemikaliami. Wyrobami budowlanymi w rozumieniu rozporządzenia REACH mogą być zarówno substancje, mieszaniny, jak i wyroby.

W związku z tym przedsiębiorstwa produkujące lub dostarczające wyroby budowlane muszą przestrzegać wymogów określonych w rozporządzeniu REACH:

- po pierwsze zgodnie z art. 31 rozporządzenia REACH w przypadku wyrobów budowlanych, które zarejestrowano jako substancje lub mieszaniny (ale nie w przypadku produktów uznanych za wyroby zgodnie z rozporządzeniem REACH) dostawca jest zobowiązany do dostarczenia odbiorcy karty charakterystyki sporządzonej zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia REACH:
 - (i) w odniesieniu do wszystkich substancji lub mieszanin sklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie⁹, trwałe, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne (PBT) lub bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji (vPvB)¹⁰, które zidentyfikowano jako substancje stanowiące bardzo duże zagrożenie (SVHC) umieszczone na liście kandydackiej substancji

⁸ Art. 31 rozporządzenia REACH.

⁹ Zagrożenie fizyczne, zdrowotne i środowiskowe. Zob. rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin. W odniesieniu do mieszanin, które spełniają kryteria jako mieszaniny niebezpieczne zgodnie z dyrektywą 1999/45/WE (która zostanie uchylona rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 do dnia 1 czerwca 2015 r.).

¹⁰ Zidentyfikowane zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku XIII do rozporządzenia REACH.

zgłoszonych do objęcia procedurą udzielania zezwoleń¹¹;

(ii) na żądanie w odniesieniu do mieszanin niesklasyfikowanych, które zawierają:

- o co najmniej jedną substancję, która stwarza zagrożenie dla zdrowia ludzkiego lub środowiska i której stężenie przewyższa specyficzne stężenie graniczne¹²; lub
- o substancje, która są trwałe, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne lub bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji w stężeniach wynoszących osobno co najmniej 0,1 % wag.; lub
- o substancje stanowiące bardzo duże zagrożenie (SVHC), które znajdują się na liście kandydackiej substancji zgłoszonych do objęcia procedurą udzielania zezwoleń z innych przyczyn; lub
- o substancje, w przypadku których zostały określone we Wspólnocie najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy.

W odniesieniu do powyższego obowiązku (i) ma zastosowanie zwolnienie, jeżeli mieszanina jest oferowana lub sprzedawana ogółowi społeczeństwa oraz jeżeli są zapewnione wystarczające informacje na temat bezpiecznego stosowania. W takich przypadkach nie ma konieczności dołączania karty charakterystyki, chyba że wymaga tego dalszy użytkownik lub dystrybutor;

- po drugie zgodnie z art. 33 rozporządzenia REACH w przypadku wyrobów budowlanych (które są wyrobami) dostawcy mają obowiązek przekazywać uczestnikom stanowiącym dalsze ogniwa łańcucha dostaw wystarczające informacje na temat obecnych w wyrobach substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie (SVHC), jeżeli stężenie tych substancji w wyrobie wynosi ponad 0,1 % w/w, podając przynajmniej nazwę substancji, aby umożliwić ich bezpieczne stosowanie. Te same informacje należy także przekazać konsumentom na ich wnioski. Ponadto producenci/importerzy wyrobów zawierających SVHC mają obowiązek zgłaszać takie wyroby Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA), jeżeli oba poniższe warunki są spełnione:
 - SVHC występuje w wyrobach w łącznej ilości przekraczającej 1 tonę na producenta/importera rocznie, oraz
 - substancja ta występuje w tych wyrobach w stężeniu powyżej 0,1 % w/w.

Zgłoszenia należy dokonać co najmniej sześć miesięcy po umieszczeniu danej substancji SVHC na liście kandydackiej.

Producentom i importerom zaleca się aktualizowanie zgłoszenia, jeżeli podane wcześniej

¹¹ Te tzw. substancje SVHC wymieniono w załączniku XIV do rozporządzenia REACH. Wykaz zawiera podzbiór substancji rakotwórczych, mutagennych, działających szkodliwie na rozrodczość, substancji PBT lub vPvB, jak również substancji budzących równoważne obawy (np. substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego) i służy jako lista kandydacka na potrzeby procedury udzielania zezwoleń w ramach rozporządzenia REACH. Wykaz jest stale aktualizowany i do grudnia 2013 r. obejmował 151 substancji. Zob. <http://echa.europa.eu/candidate-list-table>. Komisja ustanowiła plan działania w sprawie SVHC w celu zapewnienia umieszczenia wszystkich istotnych substancji na wykazie do 2020 r.

¹² Art. 31 ust. 3 rozporządzenia REACH: przynajmniej 1 % wag. w przypadku mieszanin niewystępujących w postaci gazu oraz co najmniej 0,2 % obj. w przypadku mieszanin występujących w postaci gazu.

informacje uległy zmianom. Przykładowe zmiany mogą dotyczyć zmiany wielkości obrotu, produkcji/importu różnych wyrobów zawierających tę samą SVHC (np. o różnym zastosowaniu);

- ponadto produkcja, wprowadzanie do obrotu i stosowanie niektórych niebezpiecznych substancji, mieszanin i wyrobów mogą być ograniczone zgodnie z tytułem VIII rozporządzenia REACH¹³. Szereg ograniczeń przewidzianych w załączniku XVII do rozporządzenia REACH ma zastosowanie do wyrobów budowlanych: np. pozycja nr 19 dotycząca związków arsenu i pozycja nr 31 dotycząca krezotu ograniczają stosowanie tych substancji jako substancji przeznaczonych do impregnacji drewna (ale dopuszczają pewne odstępstwa), zaś pozycja nr 47 dotycząca związków chromu ogranicza ich stosowanie w cemencie i mieszaninach zawierających cement (ale dopuszcza odstępstwa w przypadku stosowania w kontrolowanych, zamkniętych i całkowicie zautomatyzowanych procesach).

Podsumowując, w rozporządzeniu REACH nakłada się szereg zobowiązań na sektor budowlany, ponieważ ma ono bezpośrednie zastosowanie do produkcji materiałów budowlanych lub ich składników chemicznych, ale również do przedsiębiorstw budowlanych stanowiących dalsze ogniwa łańcucha dostaw, które używają chemikaliów w trakcie procesów budowlanych. Ponadto informacje na temat zdrowia i środowiska naturalnego przedstawione w rozporządzeniu REACH należy wykorzystywać przy ocenie ryzyka wyrobów budowlanych.

Zachowanie zgodności z rozporządzeniem REACH przez rejestrującego oznacza zatem niwelowanie ryzyka wystąpienia szkody dla zdrowia i środowiska, jakie może powstać w wyniku narażenia na zarejestrowaną przez niego ilość substancji i podczas zarejestrowanego stosowania, np. podczas produkcji materiałów budowlanych, stosowania materiałów budowlanych zawierających chemikalia na placach budowy, uwalniania substancji podczas eksploatacji budynków oraz podczas likwidacji.

Rozporządzenie REACH nie jest jedynym rozporządzeniem, w którym odniesiono się do tego rodzaju zagrożeń. Co do zasady, kwestia ryzyka związanego z zawodnością materiałów lub wynikającego z ich niewłaściwego stosowania nie jest objęta rozporządzeniem REACH, lecz innymi przepisami prawa. Zgodność z obowiązkiem rejestracji ustanowionym w rozporządzeniu REACH nie obejmuje także kwestii związanych ze zagregowaną ekspozycją lub końcem przydatności do użycia, które w przypadku pewnych zanieczyszczeń rozwiązuje się za pomocą dalszych środków zarządzania ryzykiem uwzględnionych w rozporządzeniu REACH, takich jak ograniczenia i udzielanie zezwoleń, sektorowe przepisy UE (np. regulacja LZO w rozpuszczalnikach i farbach), normy środowiskowe, przepisy dotyczące oznakowania, przepisy dotyczące odpadów itp.

W kontekście skuteczności rozporządzenia REACH Komisja zakończyła niedawno ocenę obejmującą wszystkie elementy rozporządzenia REACH. Po dokładnej analizie Komisja zauważyła, że jest zbyt wcześnie, aby ocenić całkowity wpływ, ponieważ nie wszystkie przepisy zawarte w rozporządzeniu są w pełni operacyjne¹⁴, oraz uznała, że rozporządzenie

¹³ Zob. załącznik XVII do rozporządzenia REACH.

¹⁴ Termin rejestracji wstępnej substancji poniżej 100 t przypada dopiero na 2018 r. Obecnie opracowywana jest lista kandydacka substancji zgłoszonych do objęcia procedurą udzielania zezwoleń, a pierwsze wnioski w sprawie udzielenia zezwolenia rozpatrzono dopiero w 2014 r. Wszystkie elementy oceny w ramach rozporządzenia REACH są już jednak w pełni operacyjne.

REACH¹⁵ spełnia wszystkie swoje cele, które można poddać ocenie, i podjęła decyzję o nieproponowaniu zmian do części normatywnej rozporządzenia.

Wskazano jednak kilka obszarów budzących wątpliwości w odniesieniu do wpływu rozporządzenia REACH na MŚP. Komisja stwierdziła, że istnieje potrzeba zmniejszenia negatywnego wpływu rozporządzenia REACH na te MŚP, na które mają wpływ procesy prowadzone na mocy rozporządzenia REACH, takie jak rejestracja i udzielanie zezwolenia. Jest to szczególnie istotne w przypadku sektora budowlanego, ponieważ niektóre małe przedsiębiorstwa budowlane zmagają się z wyzwaniami związanymi z przestrzeganiem przepisów rozporządzenia REACH. Komisja uznała również potrzebę podniesienia poziomu wiedzy we wszystkich dalszych sektorach, w tym w sektorze budowlanym, w zakresie właściwego zrozumienia i przestrzegania zobowiązań wynikających z rozporządzenia REACH.

4. Zmiany i procesy oparte na rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych

4.1 Mechanizm harmonizacyjny

Celem rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych jest konsolidacja wewnętrznego rynku wyrobów budowlanych poprzez zapewnienie zniesienia nieuzasadnionych barier technicznych w handlu transgranicznym. Służy do tego mechanizm opisany poniżej.

W rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych przewiduje się ustanowienie zharmonizowanych specyfikacji technicznych, do których przestrzegania zobowiązane są wszystkie podmioty sektora budowlanego:

- organy państw członkowskich formułują swoje wymagania dotyczące stosowania wyrobów budowlanych na ich terytorium poprzez odniesienie do metod oceny (na podstawie badań, obliczeń lub przepisów opisowych) oraz klasyfikacji ustanowionych w zharmonizowanych specyfikacjach technicznych (art. 8 ust. 3–6 i art. 17 ust. 5 *in fine* rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych);
- producenci deklarują właściwości użytkowe swoich wyrobów w deklaracji właściwości użytkowych, stosując zharmonizowane specyfikacje techniczne (art. 4 i 8 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych). Informacja ta zostanie udostępniona wszystkim uczestnikom stanowiącym dalsze ogniwa łańcucha dostaw;
- projektanci określają właściwości użytkowe wyrobów, które należy zastosować w obiektach budowlanych, odnosząc się do tych samych zharmonizowanych specyfikacji technicznych, w celu wykazania zgodności z wymogami ustanowionymi przez organy publiczne oraz z wymogami w zakresie właściwości użytkowych wynikającymi z wyborów dokonanych na etapie projektu;
- przedsiębiorcy budowlani / użytkownicy będą nabywali wyroby budowlane, które posiadają wymagane właściwości użytkowe w odniesieniu do przewidywanego zastosowania zgodnie z zaleceniami projektanta, ponownie opierając się na zharmonizowanych specyfikacjach technicznych.

Zharmonizowane specyfikacje techniczne zdefiniowano w art. 2 ust. 10 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych jako normy zharmonizowane i europejskie dokumenty oceny.

¹⁵ COM(2013) 49.

Normy zharmonizowane są opracowywane przez CEN/CENELEC na podstawie mandatów wydawanych przez Komisję Europejską po konsultacjach z organami państw członkowskich i innymi zainteresowanymi stronami (producenci, jednostki notyfikowane, konsumenci itd.).

Celem tych szeroko zakrojonych konsultacji jest zapewnienie, aby wszystkie wymogi prawne nałożone w państwach członkowskich i stanowiące barierę w handlu były uwzględniane przez Komisję przy wydawaniu mandatów dla CEN/CENELEC.

Komitety Techniczne CEN/CENELEC, które opracowały zharmonizowane normy europejskie, uwzględniają wydane powyżej mandaty, w związku z czym wszystkie tego rodzaju krajowe i europejskie wymogi regulacyjne, w odniesieniu do których zostały już opracowane i są obecnie stosowane metody pomiarowe/badawcze na szczeblu krajowym lub unijnym, można znaleźć w zharmonizowanych normach europejskich. Producenci mogą zatem zadeklarować właściwości użytkowe swoich wyrobów w odniesieniu do przedmiotowych wymogów. Użytkownicy końcowi wyrobu budowlanego (zarówno przedsiębiorcy budowlani, pracownicy, jak i konsumenci) również mogą uwzględnić i rozważyć te właściwości użytkowe w celu upewnienia się, że każdy wyrób jest stosowany właściwie, tj. jedynie wówczas, gdy jego właściwości spełniają wymagania określone przez projektanta danych obiektów budowlanych i ustanowione przepisami wykonawczymi obowiązującymi w miejscu, w którym stosuje się wyrób.

4.2 W jaki sposób można uwzględnić nowe potrzeby regulacyjne państw członkowskich?

Jeżeli państwa członkowskie uznają za konieczne ustanowienie nowych przepisów wykonawczych w zakresie właściwości użytkowych wyrobów budowlanych, muszą zgłosić Komisji i pozostałym państwom członkowskim nowe projekty przepisów w drodze procedury ustanowionej dyrektywą 98/34/WE. Dzięki temu Komisja i państwa członkowskie są informowane o nowych uzasadnionych aspektach regulacyjnych i mogą wszcząć odpowiednią procedurę w celu zmiany mandatów, tak aby uwzględnić konieczne zmiany w zharmonizowanych specyfikacjach technicznych. Komisja postąpi w taki sam sposób w przypadku modyfikacji lub przyjęcia na szczeblu unijnym przepisów wykonawczych UE dotyczących właściwości użytkowych pewnych wyrobów budowlanych.

Powyższa procedura gwarantuje, że wydawane mandaty i w rezultacie zharmonizowane normy europejskie są na bieżąco aktualizowane zgodnie z uzasadnionymi wymogami krajowymi.

4.3 Od wymagania podstawowego nr 3 i 7 do zharmonizowanych specyfikacji technicznych

Podstawowe wymagania dotyczące obiektów budowlanych (tj. budynków i obiektów inżynierii lądowej i wodnej) określone w rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych obejmują wymaganie nr 3 i wymaganie nr 7 w następujący sposób:

„3. Higiena, zdrowie i środowisko

Obiekty budowlane muszą być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby podczas ich budowy, użytkowania i rozbiórki nie stanowiły w ciągu ich całego cyklu życia zagrożenia dla higieny ani zdrowia czy bezpieczeństwa pracowników, osób je zajmujących lub sąsiadów, nie wywierały w ciągu ich całego cyklu życia nadmiernego wpływu na jakość środowiska ani na klimat, w szczególności w wyniku:

- a) wydzielania toksycznych gazów;
- b) emisji niebezpiecznych substancji, lotnych związków organicznych, gazów cieplarnianych lub niebezpiecznych cząstek do powietrza wewnątrz i na zewnątrz obiektu budowlanego;

- c) emisji niebezpiecznego promieniowania;
- d) uwalniania niebezpiecznych substancji do wody gruntowej, wód morskich, wód powierzchniowych lub gleby;
- e) uwalniania do wody pitnej niebezpiecznych substancji lub substancji, które w inny sposób negatywnie wpływają na wodę pitną;
- f) niewłaściwego odprowadzania ścieków, emisji gazów spalinowych lub niewłaściwego usuwania odpadów stałych i płynnych;
- g) wilgoci w częściach obiektów budowlanych lub na powierzchniach w obrębie tych obiektów”;

oraz

7. Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych

Obiekty budowlane muszą być zaprojektowane, wykonane i rozebrane w taki sposób, aby wykorzystanie zasobów naturalnych było zrównoważone i zapewniało w szczególności:

- a) ponowne wykorzystanie lub recykling obiektów budowlanych oraz wchodzących w ich skład materiałów i części po rozbiórce;
- b) trwałość obiektów budowlanych;
- c) wykorzystanie w obiektach budowlanych przyjaznych środowisku surowców i materiałów wtórnych.

Przepisy te stanowią ramy, na mocy których kwestia substancji stwarzających szczególne zagrożenie jest regulowana w państwach członkowskich.

Mimo że wymaganie podstawowe nr 3 odnosi się do emisji/uwalniania substancji niebezpiecznych, obowiązują przepisy wykonawcze, które w celu zapewnienia ograniczonej emisji z wyrobów budowlanych i ustanowienia racjonalnych metod oceniania tych emisji odnoszą się do zawartości substancji niebezpiecznych w tych wyrobach.

4.3.1 Przepisy zawarte w normach zharmonizowanych:

W celu dostarczenia informacji producentom i organom normalizacyjnym oraz w celu zmniejszenia trudności wynikających z rozbieżności między przepisami krajowymi w trakcie opracowywania europejskich metod oceny Komisja stworzyła bazę danych dostępną pod adresem: <http://ec.europa.eu/enterprise/construction/cpd-ds/index.cfm>

Wspomniana baza danych zawiera krajowe przepisy wykonawcze państw członkowskich, które wzięły udział w tym procesie. Ponadto baza danych stanowi narzędzie pomocnicze dla producentów, którzy muszą zgłosić właściwości użytkowe swoich wyrobów w tych państwach członkowskich.

W celu opracowania europejskich metod oceny dotyczących substancji niebezpiecznych Komisja wydała w 2005 r. mandat nr M/366 skierowany do CEN/CENELEC (na podstawie dyrektywy 89/106/EWG), dotyczący opracowania horyzontalnych metod oceny dla substancji niebezpiecznych.

Punkt IV.7 mandatu stanowi, że:

„Przy opracowywaniu horyzontalnych norm pomiarowych/badawczych [...] identyfikuje się i uwzględnia wszystkie wyroby lub rodziny wyrobów, w odniesieniu do których spełnione są poniższe trzy warunki:

- regulacje europejskie lub krajowe ograniczają emisję lub zawartość substancji niebezpiecznej lub wprowadzają zakaz dotyczący emisji lub zawartości;
- zidentyfikowano istniejące lub potencjalne bariery w handlu;
- metody pomiarowe/badawcze dla tych określonych regulowanych substancji niebezpiecznych zostały już opracowane i są obecnie stosowane na szczeblu krajowym lub unijnym”.

Punkt IV.9 tego samego mandatu stanowi, że:

„Ze względu na wymogi regulacyjne (np. zawartość substancji objętych ograniczeniami i zakazanych w wyrobach budowlanych) [...] należy również uwzględnić normy pomiarowe/badawcze dotyczące zawartości”.

W załączniku 3 do mandatu nr M/366 definiuje się „Techniczne warunki odniesienia dla objętych mandatem norm pomiarowych/badawczych dotyczących zawartości regulowanych substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych”.

W związku z tym Komisja zwróciła się do CEN/CENELEC o opracowanie metod oceny substancji niebezpiecznych regulowanych przez przepisy krajowe albo unijne.

Komitet Techniczny CEN TC/351 podjął prace zlecone na podstawie mandatu nr M/366. W styczniu 2014 r. Komitet Techniczny zakończył prace nad następującymi dokumentami:

- CEN/TS 16516:2013:** Wyroby budowlane – Ocena uwalniania substancji niebezpiecznych – Określenie emisji do wnętrza budynku
- CEN/TR 16496:2013:** Wyroby budowlane – Ocena uwalniania substancji niebezpiecznych – Stosowanie zharmonizowanych horyzontalnych metod oceny
- CEN/TR 16410:2012:** Wyroby budowlane – Ocena uwalniania substancji niebezpiecznych – Bariery w stosowaniu – Rozszerzenie na CEN/TR 15855 Bariery w handlu
- CEN/TR 16220:2011:** Wyroby budowlane – Ocena uwalniania substancji niebezpiecznych – Uzupełnienie pobierania próbek
- CEN/TR 16098:2010:** Wyroby budowlane: Ocena uwalniania substancji niebezpiecznych – Koncepcja horyzontalnych procedur badawczych jako uzupełnienie wymogów określonych w dyrektywie w sprawie wyrobów budowlanych
- CEN/TR 16045:2010:** Wyroby budowlane – Ocena uwalniania substancji niebezpiecznych – Zawartość regulowanych substancji niebezpiecznych – Wybór metod analitycznych
- CEN/TR 15858:2009:** Wyroby budowlane – Ocena uwalniania regulowanych substancji niebezpiecznych z wyrobów budowlanych na podstawie procedur nieuwzględniających badań lub nieuwzględniających dalszych badań
- CEN/TR 15855:2009:** Wyroby budowlane – Ocena uwalniania substancji niebezpiecznych – Bariery w handlu.

Wykaz dokumentów, nad którymi trwają jeszcze prace, można znaleźć pod adresem:

http://standards.cen.eu/dyn/www/f?p=204:22:0:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:510793,25&cs=135BD767027D4B4E081006EF46B5E957C

Kolejnym etapem procesu harmonizacji było wprowadzenie przez Komisję zmian do szeregu mandatów CEN dotyczących wyrobów budowlanych w celu wszczęcia procedury aktualizowania zharmonizowanych norm dotyczących wyrobów poprzez wprowadzenie metod oceny substancji niebezpiecznych, opracowanych w ramach mandatu nr M/366.

Szczególny nacisk kładzie się na precyzyjne wskazanie wszystkich regulacji krajowych dotyczących zawartości lub emisji z wyrobów budowlanych (orientacyjny wykaz substancji i regulacji jest zawarty we wszystkich mandatach jako załącznik II) oraz ich znaczenia dla wyrobów budowlanych.

Ponadto każda zmiana istniejących mandatów CEN (dotyczących opracowania norm zharmonizowanych w odniesieniu do wyrobów budowlanych) zawiera w załączniku I wykaz substancji dla każdej normy dotyczącej wyrobu oraz odniesienie do odpowiednich krajowych wymogów regulacyjnych.

Służby Komisji prowadzą także ścisłą współpracę z państwami członkowskimi w celu określenia zasadniczych charakterystyk w odniesieniu do wymagania podstawowego nr 7 (np. związanych z recyklingiem wyrobów budowlanych, wykorzystaniem przyjaznych środowisku surowców itd.). Wszelkie potrzeby związane z substancjami niebezpiecznymi określone na podstawie tego wymagania podstawowego nr 7 również zostaną uwzględnione w ramach mandatu M 366.

Komisja opracowała także ramy harmonizacji (kryteria i metody) w zakresie oznakowania i oceny emisji z wyrobów budowlanych w pomieszczeniach w oparciu o kryterium zdrowia¹⁶. Przedmiotowe ramy opracowano zgodnie z wymogami wymagania podstawowego nr 3 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych, CEN/TS 16516:2013 i wytycznymi REACH i można je wykorzystać na potrzeby przyszłego ujednolicenia i harmonizacji istniejących programów oznakowania w Europie.

4.3.2 Przepisy w zakresie wydawania europejskiej oceny technicznej (dla wyrobów nieobjętych normami zharmonizowanymi):

W przypadku wyrobów nieobjętych lub nieobjętych w pełni normami zharmonizowanymi producent może zgodnie z art. 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych przedstawić wniosek w sprawie otrzymania europejskiej oceny technicznej. Europejską ocenę techniczną wydaje jedna z jednostek ds. oceny technicznej wyznaczona do tego celu przez państwa członkowskie.

Aby określić oceny, które są konieczne w odniesieniu do wyrobów nieobjętych normami zharmonizowanymi, EOTA (organizacja jednostek ds. oceny technicznej) zgromadziła przepisy krajowe dotyczące zawartości substancji niebezpiecznych, a także wykorzystwała informacje na ten temat dostępne w CEN. W rezultacie powstała lista kontrolna, którą organy EOTA stosują do oceny wyrobu w celu wydania europejskiej oceny technicznej.

Wspomniana lista kontrolna dostępna jest na stronie www.eota.eu pod nazwą „Sprawozdanie techniczne EOTA nr 34: Lista kontrolna na potrzeby wytycznych do europejskich aprobat technicznych / wspólnej wykładni procedur oceny / europejskich ocen technicznych –

¹⁶ Sprawozdanie nr 29 JRC ECA: Harmonisation framework for health based evaluation of indoor emissions from construction products in Europe (EU-LCI), EUR 26168 EN, 2013.

Sprawozdanie nr 27 JRC ECA: Harmonisation framework for indoor products labelling schemes in EU, EUR 25276 EN, 2012.

zawartość lub uwalnianie substancji niebezpiecznych w wyrobach/zestawach”.

5. Wyniki badania dotyczącego szczególnych potrzeb w zakresie informacji na temat zawartości substancji stwarzających zagrożenie w wyrobach budowlanych oraz dyskusja

5.1 Ramy badania

Komisja zleciła „**Badanie dotyczące szczególnych potrzeb w zakresie informacji na temat zawartości substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych**”, którego nadrzędnym celem było określenie, czy istnieje jakakolwiek potrzeba, aby producenci udzielali dodatkowych informacji na temat zawartości substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych. Badanie przeprowadzono w kontekście ochrony zdrowia i bezpieczeństwa nie tylko pracowników, którzy instalują/stosują wyroby budowlane, ale również wszystkich osób, które zamieszkują w budynkach i korzystają z obiektów inżynierii lądowej i wodnej przez cały cykl życia tych obiektów.

Podstawowym założeniem badania było zatem przedstawienie informacji na temat certyfikacji wyrobów budowlanych i programów oznakowania, które służą do oceny zawartości substancji stwarzających zagrożenie w wyrobach budowlanych. Podczas badania nie oceniono wpływu poszczególnych programów na zdrowie i bezpieczeństwo pracowników i użytkowników obiektów budowlanych ani kosztów ich wdrożenia. Ponadto nie zbadano aspektu rozszerzenia informacji na temat zawartości innych substancji ani kwestii związanych z recyklingiem/ponownym wykorzystaniem.

Aby osiągnąć cele badania i zapewnić uwzględnienie wszystkich istotnych programów i przepisów, wykonawcy (RPA i Tecnia) przeprowadzili szeroko zakrojony przegląd literatury obejmujący istotne przepisy i programy certyfikacji/oznakowania. W miarę możliwości przeanalizowano prawodawstwo europejskie i krajowe zawierające przepisy dotyczące zawartości substancji niebezpiecznych w wyrobach budowlanych. Ponadto wykonawca uwzględnił inne źródła informacji, w tym odpowiedzi zainteresowanych stron udzielone podczas konsultacji przeprowadzonych na potrzeby badania.

Co więcej, ponad 300 najważniejszych zainteresowanych stron zaproszono do udziału w konsultacjach online. Dwukrotnie zorganizowano również warsztaty w Brukseli, dzięki którym zespół przeprowadzający badanie mógł zebrać dodatkowe informacje od kluczowych stowarzyszeń branżowych i organów państw członkowskich, z których niektóre zarządzają analizowanymi programami.

Analiza koncentrowała się przede wszystkim na ustaleniu, czy istniejące programy polegają wyłącznie na ustanowieniu ogólnych wymogów oraz czy uwzględnia się w nich określone zamierzone zastosowanie wyrobów. W stosownych przypadkach badanie dotyczyło również sposobu, w jaki zdefiniowano zagrożenia dla konsumentów, pracowników i środowiska w ramach tych programów, oraz wybranych substancji i scenariuszy ryzyka.

Nacisk położono na następujące programy publiczne i prywatne:

- prawodawstwo Unii Europejskiej lub praktyki administracyjne wymagające oceny lub deklaracji zawartości substancji niebezpiecznych w szczególności w wyrobach

budowlanych (np. dyrektywa w sprawie wody pitnej lub wytyczne techniczne dotyczące zielonych zamówień publicznych);

- przepisy krajowe lub regionalne lub praktyki administracyjne w państwach członkowskich wymagające oceny lub deklaracji zawartości substancji stwarzających zagrożenie w szczególności w wyrobach budowlanych;
- programy publiczne i prywatne obecnie stosowane w tych państwach również w odniesieniu do wyrobów budowlanych na szczeblu krajowym i regionalnym (np. Błękitny Anioł (Blauer Engel), Nordycki Łabędź (Nordic Swan)).

Emisja substancji stwarzających zagrożenie z wyrobów budowlanych nie była przedmiotem tego badania. Jak wyjaśniono w poprzednich rozdziałach niniejszego sprawozdania, aspekt ten objęty jest europejskimi pracami normalizacyjnymi prowadzonymi w tej dziedzinie i zostanie uwzględniony w ramach zobowiązań do zgłaszania właściwości użytkowych.

W ramach badania programów dotyczących wyłącznie zawartości przedsiębiorca budowlany przeanalizował, w jaki sposób określano zawartość substancji stwarzających zagrożenie (np. deklaracja producenta, kontrola przez stronę trzecią, stosowanie określonych oznakowań). W sprawozdaniu zbadano również, które wyroby budowlane były faktycznie objęte tymi programami: jak istotne było zamierzone zastosowanie tych wyrobów w budynku (obiekty inżynierii lądowej i wodnej) przy ustanawianiu wymogów i wyborze substancji, które należy zgłosić? W przypadku korzystania z metod badawczych, jakie metody zostały wykorzystane (np. objęte normami międzynarodowymi (normami ISO), normami europejskimi (normami EN) lub normami krajowymi, badaniami opracowanymi przez organizatorów programu)? Jak często wyroby poddaje się badaniom w ramach tych programów? W jaki sposób wybiera się organy ds. badań lub jednostki certyfikujące (czy specjalizują się one w wyrobach budowlanych czy zajmują się szerszym zakresem wyrobów)? Jakiego kroki podjęto w celu zapewnienia neutralnej i rzetelnej oceny wyrobów?

W bardziej ogólnym kontekście badanie dotyczyło ilości i jakości informacji przekazywanych dalszym użytkownikom:

- Czy deklaracja dotycząca wyrobu zawierała kompletny wykaz substancji? Czy informacje były zagregowane?
- Kto ponosił ostateczną odpowiedzialność za prawidłowość deklaracji?
- Czy określono jasny i wymierny cel (np. zmniejszenie ilości substancji stosowanych w wyrobach, mniej przypadków zachorowań na skutek wpływu substancji stwarzających zagrożenie zawartych w wyrobach budowlanych)?
- W jaki sposób ustanowiono te cele?
- Jak często poddawano je ocenie?

Końcowe sprawozdanie z badania jest ogólnodostępne na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/studies/index_en.htm

5.2 Wyniki badania

5.2.1 Programy dotyczące budownictwa zawierające kryteria w zakresie zawartości

Badanie dotyczyło głównie programów, które posiadają wyłącznie kryteria w zakresie

zawartości. Ze względu jednak na fakt, że zidentyfikowano tylko jeden program, który dotyczy wyłącznie zawartości wyrobów, w badaniu uwzględniono również programy dualistyczne, tj. takie, które polegają na połączeniu podejścia opartego na zawartości i podejścia opartego na emisji. Mając powyższe na uwadze, zidentyfikowano 30 programów, w których, jak się wydaje, a) ustanowiono specjalne wymogi w odniesieniu do wyrobów budowlanych oraz b) uwzględniono zawartość wyrobu.

Programy te są wymienione w poniższej tabeli. W końcowym sprawozdaniu z badania nie uwzględniono programów, które zawierają wyłącznie kryteria w zakresie emisji, oraz programów, w których nie ustanowiono specjalnych kryteriów w odniesieniu do wyrobów budowlanych.

Programy uwzględnione w badaniu	
AENOR Medioambiente	Milieukeur
Architettura Naturale (ANAB)	Natureplus
Gemeinschaft umweltfreundlicher Teppichboden (GUT)	NF Environment
Österreichisches Institut für Baubiologie und Bauökologie (IBO)	Nordic Swan
BASTA	SundaHus Miljödata
Blue Angel	Metoda oceny budynków pod kątem ich przyjazności dla środowiska naturalnego (BREEAM)
BRE Global	DGNB System
Bygghvarubedömningen (BVB)	Eco Green Building
Cradle to Cradle	Oznakowanie „EU Ecolabel”
DGNB Navigator	Austriackie oznakowanie ekologiczne
Ecocycle Council – Building Product Declaration (BPD3)	El Distintiu (katalońskie oznakowanie ekologiczne)
Eco-Institut Label	Chorwackie oznakowanie ekologiczne
ECOprouct	Oznakowanie ekologiczne Republiki Czeskiej
EMICODE	Węgierskie oznakowanie ekologiczne
GISCODE	Słowackie oznakowanie ekologiczne

Wśród tych 30 zidentyfikowanych programów występuje duże zróżnicowanie pod względem celów, zakresu, kryteriów i procedur.

5.2.2 Cele programów

Cele znacznej większości zidentyfikowanych programów zdecydowanie wykraczają poza samą ochronę zdrowia pracowników budowlanych i użytkowników wyrobów budowlanych. Większość programów powstała w oparciu o szereg czynników. Ponadto niektóre programy stanowią samodzielne narzędzia, podczas gdy inne są uzupełnieniem programów, w ramach których certyfikuje się całe budynki. Kolejna istotna różnica dotyczy docelowych odbiorców wspomnianych 30 programów, mianowicie kwestii, czy są one skierowane do specjalistów, konsumentów czy też obu tych grup. Do pewnego stopnia zróżnicowane cele programów wyjaśniają różnice w podejściach przyjętych w ramach poszczególnych programów, a w niektórych przypadkach mogą również wyjaśniać włączenie kryteriów dotyczących

zawartości.

5.2.3 Zasięg geograficzny

Większość programów stosuje się głównie w państwie członkowskim ich pochodzenia, a w mniejszym stopniu w innych państwach. Najpowszechniejszym programem jest Błękitny Anioł, który jest stosowany w 21 państwach europejskich. Taka rozpiętość geograficzna może być wynikiem zamierzonej ekspansji na inne rynki, ale może wystąpić również spontanicznie, gdy zasięg programów rozszerza się w sposób niekontrolowany ze względu na zapotrzebowanie ze strony nabywców wyrobów budowlanych. Prawie połowa programów pochodzi z dwóch państw (Niemiec i Szwecji), co prawdopodobnie odzwierciedla wysoki poziom wiedzy, jeżeli chodzi o kwestie takie jak zdrowie ludzkie i ochrona środowiska.

5.2.4 Zakres wyrobów

Tylko w ramach jednego programu (IBO) wystawia się certyfikaty wyłącznie dla wyrobów budowlanych. Zakres wyrobów certyfikowanych w ramach pozostałych programów jest zmienny, chociaż zidentyfikowano pewne schematy. Z porównania odsetka wyrobów budowlanych certyfikowanych w ramach poszczególnych programów wynika, że w ramach programów, z których korzystają głównie specjaliści, certyfikuje się zazwyczaj większy odsetek wyrobów budowlanych.

Odsetek wyrobów budowlanych posiadających oznakowanie ekologiczne jest dużo niższy. Nie jest to zaskakujące, biorąc pod uwagę fakt, że szeroko zakrojonym celem tych programów jest promowanie wyrobów, które mają mniejszy wpływ na środowisko w porównaniu do wyrobów równoważnych. W konsekwencji tego szerokiego zakresu w ramach wspomnianych programów certyfikowane są tak różne wyroby, jak tonery i kasety czy parkiet. Ten szeroki zakres wyrobów wyjaśnia, dlaczego kryteria w ramach tych programów dotyczą określonych wyrobów.

Do wyrobów budowlanych, w przypadku których istnieje największe prawdopodobieństwo, że zostaną certyfikowane w ramach programu, należą: parkiet, materiał izolacyjny, beton, zaprawa murarska i zaczyn budowlany. Największe prawdopodobieństwo certyfikacji występuje w przypadku parkietu, ponieważ wyrób ten może być wprowadzany na rynek w ramach różnych programów, które są atrakcyjne zarówno dla rynku specjalistów, jak i rynku konsumenckiego.

5.2.5 Odnosne substancje

W znacznej większości programów definiuje się substancje podlegające ograniczeniom, podczas gdy niektóre programy odnoszą się do prawodawstwa UE (najczęściej do rozporządzenia REACH lub dyrektywy 67/548/EWG dotyczącej substancji niebezpiecznych¹⁷ lub rozporządzenia (WE) nr 1272/2008¹⁸ w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin) lub rozporządzeń krajowych. Wydaje się, że niektóre substancje są popularnym celem wielu programów. Dotyczy to na przykład substancji sklasyfikowanych

¹⁷ Dyrektywa Rady 67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych (Dz.U. 196 z 16.8.1967, s. 1). Dyrektywa ma zostać uchylona rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 do dnia 1 czerwca 2015 r.

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1).

jako rakotwórcze, mutagenne, działające szkodliwie na rozrodczość, trwale zanieczyszczenia organiczne, metale ciężkie i ftalany.

5.2.6 Kryteria/procedury oceny

Pięć programów obejmujących studium przypadku opiera się na różnych podejściach do oceny zgodności, odzwierciedlających różnice w celach i rolach. Ogólnie rzecz biorąc, możliwe podejścia do oceny kryteriów w ramach programów certyfikowania i oznakowania obejmują:

- całkowitą lub częściową certyfikację własną producenta;
- zbadanie dokumentów przedstawionych przez producenta, w tym formularzy wniosku i kart charakterystyki złożonych przez organizatora programu; w związku z tym producent może być zobowiązany do przedstawienia dodatkowych informacji i przeprowadzenia badań na swoich wyrobach; oraz
- badania przeprowadzone przez niezależny organ.

Niektóre programy opierają się na certyfikacji własnej producenta, podczas gdy inne wymagają przeprowadzenia badań na wyrobach, które mają być certyfikowane. Ponadto procedura zatwierdzania w przypadku niektórych programów obejmuje kontrolę zakładu produkcyjnego. Ogólnie rzecz ujmując, jasne jest, że w niektórych programach wykorzystuje się tylko jedno ze wspomnianych powyżej podejść, a wiele z nich opiera się na połączeniu różnych metod i procedur oceny (np. na pierwszym etapie ocena obejmuje analizę dokumentów przedstawionych przez producenta, a następnie przeprowadza się niezależne badanie w celu ustalenia zgodności z określonymi kryteriami).

5.2.7 Sposoby przedstawienia „zgodności”

Określono dwie główne metody. Pierwsza z nich (stosowana w przypadku 75 % programów) polega na umieszczeniu logo lub oznakowania na wyrobie, opakowaniu, dokumentach towarzyszących lub w materiałach marketingowych. Z kolei w przypadku 64 % programów publikuje się wykaz certyfikowanych wyrobów w internecie.

5.2.8 Zakres stosowania programów

Różne programy stosuje się w różnym zakresie. Program BASTA (w oparciu o zawartość) obejmuje obecnie około 80 000 wyrobów, inne programy stosuje się natomiast wyłącznie do kilku wyrobów budowlanych. W znacznym stopniu może to wynikać z różnych podejść do rejestracji wyrobu oraz z okresu funkcjonowania danego programu (np. BASTA opiera się na certyfikacji własnej producenta i istnieje od 2007 r.).

5.2.9 Przepisy krajowe i unijne

W trakcie badania zidentyfikowano jedynie kilka przykładów przepisów krajowych, które dotyczą przede wszystkim zawartości potencjalnie niebezpiecznych substancji w wyrobach budowlanych. W przypadku gdy istnieją takie przepisy, stosuje się podejście mieszane: w odniesieniu do niektórych substancji lub grup substancji wprowadzono ograniczenia emisji; w odniesieniu do pozostałych wprowadzono ograniczenia dotyczące zawartości substancji w wyrobie powyżej określonej wartości maksymalnej. Prawdopodobnie najbardziej istotnym wymogiem jest wymóg oznakowania wyrobów budowlanych, które jednocześnie są także substancjami i mieszaninami zgodnie z rozporządzeniem CLP¹⁸.

Jeżeli chodzi o zakres wyrobów, niektóre przepisy koncentrują się na określonych wyrobach budowlanych, podczas gdy inne obejmują szereg wyrobów budowlanych.

Jeżeli chodzi o identyfikowanie regulowanych substancji, przepisy albo odnoszą się do grup substancji, albo zawierają nazwy określonych substancji. Środki wymagane w przepisach również mogą się różnić, ponieważ w niektórych przepisach lista nazwanych substancji jest ograniczona, inne zaś wymagają przedstawienia deklaracji dotyczącej takich substancji.

5.2.10 Podejście oparte na zawartości – dyskusja

Oprócz przepisów prawa w badaniu zidentyfikowano 30 programów certyfikowania i oznakowania, które obejmują wyroby budowlane i charakteryzują się m.in. kryteriami opartymi na zawartości. Tylko jeden program w odniesieniu do wszystkich kombinacji wyrobów/substancji opiera się jednak wyłącznie na wymogach w zakresie zawartości (BASTA), ponieważ jest bardzo prawdopodobne, że badanie emisji będzie skomplikowane, kosztowne i wymagające zaangażowania ekspertów zewnętrznych.

Znaczenie oceny emisji z wyrobów jest zasadniczo powszechnie uznawane, a niektóre zainteresowane strony biorące udział w konsultacjach zauważyły, że nawet w przypadku ponownego wykorzystania i recyklingu rzeczywiste testy wmywania mogą być bardziej wiarygodne niż zgromadzone informacje na temat zawartości.

Informacje na temat zawartości substancji w wyrobach stanowią jednak także ważny element wdrażania przepisów krajowych i unijnych, w szczególności jeśli chodzi o zakazy i obecność substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie (SVHC). Chociaż rozporządzenie w sprawie wyrobów budowlanych odgrywa istotną rolę we wspieraniu celów UE dotyczących zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, jego ograniczony zakres uniemożliwia systematyczne dostarczanie informacji na temat zawartości substancji w wyrobach budowlanych. Tego rodzaju informacje mogą jednak posłużyć do dalszego promowania – np. poprzez świadome wybory konsumentów – opracowywania i stosowania ekologicznych wyrobów budowlanych lub zrównoważonego wykorzystania zasobów m.in. w ramach recyklingu i ponownego wykorzystania. W trakcie badania nie podjęto próby opracowania odrębnego programu ani dokonania oceny kosztów i korzyści wynikających z rozszerzenia istniejących obowiązków o jeden z takich programów.

5.2.11. Wpływ na producentów, zwłaszcza MŚP

W trakcie konsultacji z producentami wyrobów budowlanych za pośrednictwem kwestionariusza internetowego i podczas omawiania wyników badania wykazano, że zdaniem producentów ewentualne rozszerzenie ich obowiązków w zakresie przekazywania uczestnikom stanowiącym dalsze ogniwa łańcucha dostaw informacji na temat substancji stwarzających zagrożenie stanowiłoby nieuzasadnione obciążenie, zwłaszcza dla MŚP.

6. Wnioski

Obecne zharmonizowane specyfikacje techniczne dla wyrobów budowlanych obejmują wszystkie aspekty właściwości użytkowych wyrobów w odniesieniu do obowiązujących obecnie przepisów wykonawczych dotyczących substancji stwarzających zagrożenie na szczeblu krajowym i europejskim.

Prace normalizacyjne, które podjęto w ramach mandatu M/366 celu opracowania europejskich metod oceny, obejmują także krajowe lub europejskie przepisy wykonawcze dotyczące zawartości. Oczekuje się, że organy normalizacyjne (CEN) wprowadzą wkrótce wspomniane metody oceny w zharmonizowanych normach europejskich, a organy EOTA również będą je wykorzystywać w europejskich dokumentach oceny.

Producent jest zatem uprawniony do informowania o wymaganych właściwościach użytkowych wyrobu, w stosownych przypadkach również o zawartości substancji stwarzających zagrożenie, za pomocą deklaracji właściwości użytkowych. Dzięki temu wszyscy dalsi użytkownicy wyrobu mają dostęp do wspomnianych informacji. Producent na mocy rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych jest zobowiązany do przekazania wraz z deklaracją właściwości użytkowych informacji wymaganych w art. 31 (karty charakterystyki w przypadku wyrobów, które same są substancjami lub mieszaninami stwarzającymi zagrożenie¹⁹) lub w art. 33 (wystarczające informacje pozwalające na bezpieczne stosowanie, w tym przynajmniej nazwa substancji, gdy wyrób zawiera substancję SVHC w stężeniu powyżej 0,1 % w/w) rozporządzenia REACH.

Zgodnie z art. 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych przedmiotowe informacje są udzielane wraz z deklaracją właściwości użytkowych. Przedmiotowe informacje (karty charakterystyki substancji niebezpiecznych lub informacje na temat substancji niebezpiecznych zawartych w wyrobie budowlanym) towarzyszą zatem wyrobowi budowlanemu na wszystkich etapach łańcucha dostaw, aż po użytkownika końcowego (przedsiębiorcę budowlanego, pracownika i konsumenta).

Ponadto informacje dotyczące REACH, których przekazanie przez producenta może okazać się konieczne, obejmują ochronę użytkowników, pracowników i konsumentów. Wszelkie przyszłe rozszerzenia zakresu rozporządzenia REACH o nowe substancje automatycznie będą miały zastosowanie również do obowiązku producentów wyrobów budowlanych polegającego na rozpowszechnianiu istotnych informacji, co pozwoli nadać za postępem naukowym.

W sposób analogiczny mandat M/366 i dalszy rozwój norm, jakie mają być stosowane w celu zadeklarowania właściwości użytkowych wyrobu budowlanego, zostaną dostosowane do wszelkich zmian wprowadzanych w sektorze na szczeblu krajowym i unijnym.

Uwzględniając, że informacje, które należy dostarczyć, ograniczają się do informacji zgodnych z art. 31 i 33 rozporządzenia REACH, oraz że brak jakichkolwiek wyraźnych przepisów krajowych lub unijnych wymagających uwzględnienia dodatkowych informacji w ramach deklaracji właściwości użytkowych, obowiązki wynikające z rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych nie służą obecnie jako narzędzie do przekazywania użytkownikom informacji na temat zawartości wszelkich substancji stwarzających zagrożenie we wszystkich wyrobach budowlanych, ponieważ karty charakterystyki przedstawia się wraz z deklaracją właściwości użytkowych wyłącznie wtedy, gdy jest to wymagane rozporządzeniem REACH.

Deklaracja właściwości użytkowych przedstawiona wraz z informacjami dotyczącymi REACH, jak przewidziano w art. 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych, może stanowić użyteczne narzędzie, np. poprzez świadome wybory użytkowników i konsumentów, do realizacji takich celów, jak wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska lub zrównoważone wykorzystanie zasobów m.in. poprzez recykling i ponowne wykorzystanie.

Niezależne badanie dotyczące szczególnych potrzeb w zakresie informacji na temat zawartości substancji w wyrobach budowlanych wykazało istnienie szeregu programów i

¹⁹ Szczegółowy zakres art. 31 rozporządzenia REACH można znaleźć powyżej w rozdziale 3.

przepisów prawa, które opierają się na informacjach na temat zawartości substancji w tych wyrobach. W ramach większości tych programów stosuje się połączone podejście oparte na zawartości/emisji, kładąc szczególny nacisk na emisje z wyrobów budowlanych. Ze względu na fakt, że badanie przeprowadzono w praktyce jedynie w formie ankiety i zestawienia odpowiednich programów, nie określono ani nie oceniono w nim konkretnego programu ani przepisów zawartych w programie, które można by zalecić jako rozszerzenie obecnego obowiązku na mocy art. 6 ust. 5. Brak szczegółowych informacji dostarczonych w ramach ocenionych programów uniemożliwia wyciągnięcie precyzyjniejszych wniosków w odniesieniu do zawartości substancji (innych niż substancje SVHC).

Z drugiej strony producenci wyrobów budowlanych, zwłaszcza MŚP uczestniczące w ankiecie w ramach przeprowadzonego badania, postrzegają ewentualne rozszerzenie obecnych obowiązków w zakresie informowania jako znaczne i nieuzasadnione obciążenie.

Komisja Europejska uważa, że do celów skonsolidowania wewnętrznego rynku wyrobów budowlanych w ramach wykonania rozporządzenia (UE) nr 305/2011 szczególne potrzeby w zakresie informacji na temat zawartości w wyrobach budowlanych substancji stwarzających zagrożenie są w wystarczającym stopniu uwzględnione w obecnych przepisach zawartych w rozporządzeniu w sprawie wyrobów budowlanych, w szczególności w art. 4 w połączeniu z art. 6 ust. 5. Należy jednak poddać dodatkowej ocenie potrzebę wprowadzenia dalszych wariantów informowania użytkowników końcowych o obecności substancji w wyrobach budowlanych celem zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników korzystających z wyrobów budowlanych oraz użytkowników obiektów budowlanych, w tym uwzględniając wymogi z zakresu recyklingu lub ponownego wykorzystania części lub materiałów; w stosownych przypadkach należy odnieść się do tej potrzeby w ramach odpowiednich instrumentów dostępnych w przepisach UE.

Należy podkreślić, że powyższe wnioski dotyczące wykonania rozporządzenia (UE) nr 305/2011 nie wykluczają możliwości, aby Komisja, uwzględniając postanowienia Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej inne niż art. 114, podjęła w stosownych przypadkach odpowiednie inicjatywy legislacyjne.